

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike — inserati do 80 petit vrtst. Din 2. do 100 vrtst. Din 250. od 100 do 300 vrtst. Din 3. večji inserati petit vrtst. Din 4. — Popust po dogovoru, inseratni davek posebej — »Slovenski Narod« velja mesечно v Jugoslaviji Din 12.— za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica štev. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon st. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Odločilni boji v Španiji:

Francovo prodiranje proti morju

V Leridi, kjer so Francove čete že prodrie v predmestja, se razvijajo sediti poulični boji, v katerih se republikanci poslužujejo v veliki meri podzemljiskih min

Saragossa, 2. aprila. g. Nacionalne španske čete pod vrhovnim poveljstvom generala Jague so že popolnoma obkloplile mesto Lerido in prodrijo pologama vedno globlje v mesto. Res je, da so popolnoma odrezani republikanski milicijski svoje postojanke močno ojačili in se obupno branijo, toda po vseh iz Francovega glavnega stanja je veriga utrdb okoli mesta že na več krajin pretrgana. Po doslej nepotrijenih vseh so zapadni mestni deli že popolnoma v posesti Francovih čet. Kakor racunajo, se bodo ostanki republikancev vsak čas predali, čeprav se ogorčeno upirajo. Francov glavni stan je ugotovil, da so tudi tu kaj republikanci vse važnejše komunikacije in poslopja podminirali in jih lahko pred kapitulacijo razstrele ter prepuste nacionalistom same razvaline.

Cete generala Arande so po poročilih iz zanesljivih virov že zavzela kraj Gandes in prodrijo sedaj naglo proti Tortosi.

Kako kočljiv je položaj v republikanski Španiji, se lahko vidi po tem, da je nastal v Barceloni nov upor, v katerem je sodeloval del tako zvane »pete kolonie«. Težave in stiske v Barceloni postajajo vsak dan večje. Položaj je tem težji, ker je začelo pologama primanjkovati tudi živil.

Prodiranje Francove vojske na 300 km dolgi fronti

BILBAO, 2. aprila. a. Francove čete nadaljujejo svoj pohod na približno 300 km dolgi fronti, ki se razteza od aragonskih Pirenej vzhodno do Jace do severa pokrajine Castellon. Dotim zavzemajo kolone v južni Aragoniji postojanko za postojanko, so prodrije navarske brigade severno od Caspeja po očiščenju pogorja Monasec. Dateje ter so dosegli ob cesti Caspe—Gandesa postojanke, ki so oddaljene le 50 km od Sredozemskega morja in 15 km od Gandesa. Legionarske čete so v odseku Alcaniza prodrije do meje pokrajine Taragona Severovzhodno od Teruela je prodrije Francova vojska v pokrajino Castel-

lon ter zavzela Monroyo. Po seditih bojih na pogorju Marcos in Menadella je zasedla 10 km pred Morello postojanke, s katerih se na daljavo priblino 45 km že vidi Sredozemsko morje. V srednjem odseku so po očiščenju glavne ceste Huesca—Lerida—Binefar ter pogorja Pennaroye južno od Binaceda osvojile zvezdo od severa proti jugu med Monzonom in Frago.

Republikanska ofenziva pri Madridu

MADRID, 2. aprila. AA. Klub hudim napadom na aragonski fronti je republikansko poveljstvo na madrinski fronti začelo z novimi borbami. Ena ofenziva se razvija na teruelski fronti pri Albarracingu, drugo ofenzivo pa vodi osrednja armada. Do včeraja so republikanske čete napredovalo za 12 km in obklople Abanades. General Mihaj je izjavil, da so bili nacionalisti presenetlji in da so se le slabno branili. Napad republikanskih čet se razvija v dolžino 30 km.

Republikansko vojno poročilo

BARCELONA, 2. aprila. AA. Vojno ministvrstvo objavlja:

Na vzhodni fronti je sovražnik hudo bombardiral Lerido in močno prisnil na naše vrste. Včeraj zjutraj smo izgubili nekaj postojkan, pa smo jih nato zopet čez dan s sijajnimi protinapadi rešili. Sovražnik je imel strašne izgube. Južno od Leride smo izpraznili Monjojo. V odseku pri Alcorizu so naše čete prešle v protinapad in zavzela vrh 922. V pokrajini Levant smo uničili četo sovražnikov, ki je prodrije proti Masegozi.

Pri Guadalahari so naše čete zavzele Serijo Calabaras; v odseku pri Abanadesu se bitka nadaljuje.

Uspeh italijanskih fašističnih miličnikov

Rim, 2. aprila. o. »Giornale d'Italia« je objavil vesti z vzhodnega španskega boji-

šča, po katerih se je v bitki pri Mirablanici posebno obnesla divizija italijanske fašistične milice »23. III.«, ki je pod vodstvom generala Franciscija do kraja uničila odpornikov republikanskih čet in nato v naglici prekoračila reko Mataramo.

Silna beda beguncev

PARIZ, 2. aprila. d. Kakor poročajo iz Luchona so včeraj prispele nove mnogočede beguncev iz Španije na francosko ozemlje. Beda beguncev je nepopisna. V četrtek zvečer so tik ob francoski meji taborili nešteti republikanski miličniki in civilisti, ki so le za silo našli zaščito v raznih skedenjih in pod skalami v gorovju. Včeraj ob 5. zjutraj se je zbral nad 2000 beguncev, vorno oblečenih in do skrajnosti utrujenih, na cesti, ki vodi v Luchon. Veliko številno obolelih žensk so moral spraviti v Hospice de France na višini ob meji. Mnogi begunci, ki so se povsem izčrpani izgubili ponci, so se pri poizkusu, da bi presli na francosko ozemlje, smrtno ponesrečili v gorovju, drugi pa so povsem utrujeni obležali v snegu ter zmrznili ponci.

Francoska vlada bo postopala z beguncem Španije, ki so pribeli na njeno ozemlje v zadnjih dneh, enako kakor doslej ter bo smatrala miličnike kot politične begunce. Francoska vlada je odredila, naj jih razrože ter jim prepuste na izbiro, ali ostanejo v Franciji ali pa se vrnejo v Španijo, kamor hočejo. Tudi za civilne begunce so bile izdane enake odločbe. Oni, ki bodo ostali v Franciji, bodo poslanici v notranje departemente.

Francoski varnostni ukrepi

LONDON, 2. aprila. Po vseh s Španške meje so francoske obmejne oblasti odredile razne varnostne ukrepe za primer, če bi propadla republikanska oblast v Kataloniji. Obmejni oddelki so dobili ojačanja, ki bodo podpridom republikanske vojske, če bi na begu prestopili mejo, takoj odvzeli vse orožje.

Izpremembe v nemški diplomaciji

Imenovanje novih poslanikov v Rimu, Londonu in Tokiju

BERLIN, 2. aprila. AA. Uradno objavljajo, da je kancelar Hitler imenoval za veleposlanika v Rimu državnega tajnika v zunanjem ministerstvu Mackensena, za državnega tajnika v zunanjem ministerstvu dosedanjega veleposlanika v Tokiju Dirk-Weiszackerja, za veleposlanika v Londonu dosedanjega veleposlanika v Tokiju von Dirskena, za veleposlanika v Tokiju dosedanjega vojaškega atašega v Tokiju generala Ota, za voditelja političnega oddelka v zunanjem ministerstvu dosedanjega svetnika veleposlanstva Wöhrmann, za njegovega naslednika v londonskem veleposlanstvu pa Theo Kurta.

Hitler je še zunanjepolitičnega odseka pri vodstvu stranke von Raumerju podelil naslov ministra.

Vojaške dobave tvornic Steyr in Puch

DUNAJ, 2. aprila. d. Tovornice v Steyrju so prejele včeraj od nemških državnih ob-

SLOVENSKI NAROD

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon st. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Politični obzornik

Za normalizacijo političnega življenja

Znani nacionalni delavec, po veri musliman, Munib Osmanagić, iznasa v članku »Politika, partizanstvo i nacionalno okupljanje«, ki ga je pribobil v »Jugoslovenski novinar«, tole svoje misljenje: »Za polno normalizacijo našega političnega življenja je potrebno, da dobijo v politiki premiči oni patriotski elementi, ki se je danes ne udeležujejo ali je njihova vloga omejena. Tu prihajajo v prvi vrsti v postreži oni, ki so za to državo in njeni svobodi do prinašali najtežje žrtve, vložili v to tudi vse svoje napore, pa so po čudnem naključju izgradnje vdahnili tudi svoj duh. Ta rodoljubni element, a z njim tudi ta duh zmagovalcev v vseh plenitnih tekma nam manjka od prvih dni svobode. In dočim so drugod, v Turčiji, na Češkoslovaškem, v Italiji in tudi v Nemčiji tvorili ti elementi osnova vsega državnega razvoja in v njega vnesli vso svojo dušo in vse svoje napore, je pri nas najtežje onim, ki se privznavajo kot Jugosloveni in to v državi, ki so jo sami stvarjali in ki se imenuje Jugoslavija... Na široki nacionalni podlagi je danes potrebno, da se zbera vsi oni, ki jih strankarstvo še ni zasleplilo vid. Da se na to način izvrši nacionalno zbiranje, kupljanje, ki je na celem svetu postal ukaz časa. One iste žaljave roke in ožgana prsa, ki so gradile to državo, so zopet počitane, da postanejo njeni obrambni zid. Preko njih samo so od nekdaj bile ustvarjene večne in nemilnje vrednote. A ena najvišjih vrednot, večna in nemilnja mora nesporno biti — velik, uedinjen narod jugoslovenski. — Tem izvajanjem Osmanagića nimamo ničesar dostaviti!

Narodne cerkve ni treba ...

Sarajevo: »Katolički tjednik«, glasilo nadškoфа dr. Šarića, je v svoji zadnji številki objavil članek, v katerem dokazuje, da za očuvanje narodne zavesti in zavednosti ljudstva ni potrebna narodna cerkev.

»Toliko so nam trobil — v usesa,« tako izvaja nadškoфа list — »da je za združenje v močno narodno življenje potrebna nacionalna, narodna cerkev. Brez nacionalizma vere ni sposobnosti za nacionalno izživljanje, ni živega, požrtvovanega rodoljuba. Nadnarodna in mednarodna vera jemlje narodu njegovo zavest, kozmopolitizira ga, razvodi ga in omehkuje, dela ga nacionalno neodprtega. Pod tem gesлом so vodili naši jugoslovenski nacionalisti borbo proti katoliški cerkvi, a za pravoslavlje in starokatolicizem proti narodni veri. Uteljevalo se je to z narodno nujnostjo in nacionalno dolžnostjo. Sklicevali so se pri tem vedno na Srbie in na njihovo narodno zavest in zavednost, ki da je plod njihove narodne vere.« — »Katolički tjednik« pobija te trditve in se poziva pri tem na Hrvate, ki so baje dokaz za to, da so te trditve neutemeljene. Tako-le modruje: »Mi Hrvati nismo narodne cerkev. Nismo nikdar niti imeli. Mi smo bili vedno katoliki. Po logiki naših nasprotnikov bi mi morali biti nacionalno nezavedni, slabi, neodporni, neizdržljivi. Dejstva pa dokazujejo ravnino nasprotnikov. Vsisi, ki so na tem gradili svoje kombinacije, so se zmotili v svojih racunih. Nacionalizem je tu, velik, močan in borben in to brez nacionalne cerkve in vere, v področju katolicizma, med narodi v krilu občne, mednarodne in nadnarodne cerkve... Za pouk vsem onim, ki so jih morda kdaj imponirale cenene fraze o narodni cerkvi kot alfa in omega vsakega nacionalizma. Pojav hrvatskega nacionalizma je strel v prah to fikijo...« — To je mišljenje »Katoličkega tjednika«, ki presoja to vprašanje s svojega subjektivnega stališča, drugi pa zastopajo čisto družbeno mnenje in ga utemeljujejo s pravne argumenti.

2.-11. IV. 1938.

XV. Salon avtomobilov

29. specijalni sejem:

vino, poljedelstvo, leto in dom, kozmetika, turizem.

Pomembni kitajski uspehi

Srditi boji v Šantungu — Japonci ne morejo zlomiti kitajske ofenzive

HANKOV, 2. aprila. d. Položaj se na bojiščih v pokrajini Santung še nadalje ugodno razvija za Kitajce. Japonci ne taje resnosti položaja, v katerem se nahajajo v trikotu Tajerčuang, Hančuang in Linčeng trdijo pa, da so poslali močna ojačanja iz mesta Cintava. Na drugi strani zatrjujejo Kitajce, da so ta ojačanja uničili njihovi četniki za japonsko fronto.

Položaj japonske vojske, ki se je skušala z obupnim prodrom v mestu Tajerčuang, je po zadnjih vesteh se v mestu Tajerčuang vrše krvavi poulični boji, v katerih se na obeh straneh bori po 10.000 vojakov. Japoncem se je posrečilo začeti središče mesta in se prebiti skozi barikade v severovzhodnem in zapadnem okraju. Vendar pa priznavajo, da so naleteli na zelo budor Kitajcev, ki se spretno branijo z ročnimi bombami.

Kitajci trdijo, da je bil obupni poskus japonske vojske, da prodre skozi kitajske čete, znatno otežkočen, ker so na desnem kriku kitajske vojske še bolj potisnili japonske čete izven mesta Tajerčuang. Pri mestu Jehsinu je japonska vojska v razsahu ter jo zasledujejo kitajska letala.

Skrivnosten napad na japonski otok

TOKIO, 2. aprila. AA. Japonski listi poročajo o veliki vojni delavnosti v vseh odsekih fronte pri Cinanu in Linčengu, kjer je iniciativa na strani kitajske vojske.

Istočasno poročajo o veliki vojni delavnosti v vseh odsekih fronte pri Cinanu in Linčengu, kjer je inicijativa na strani kitajske vojske.

Skrivnosten napad na japonski otok

Spremembe v madžarski vladi?

Razširjenje desničarske propagande

BUDIMPESTA, 2. aprila. b. Na banketu društva inozemskih novinarjev je imel zunanjega ministra lord Halifax govor, ki so ga z napetostjo poslušali ne le novinarji, temveč tudi nekateri navzoči diplomiati, tako na primer ameriški, francoski, italijanski in poljski poslanik. Halifax je izjavil,

naj bi se naše zadnje izvedlo tako, da bi se vlada izrekla zoper desničarski radikalizem in z energičnimi ukrepi nastopila proti njemu, na desnem kriku vladne stranke pa silijo, naj bi vlada kreko in z dejani podprtja s strani teh spremljajo, da bi imela ta smer za seboj tudi vladno. Govori se o možnosti sprememb v vladni, v kateri naj bi vstopilo nekaj voditeljev skrajne desnice.

BUDIMPESTA, 2. aprila. AA. Notranje politično različenje, ki ga je izvral nastop desničarsko-nacionalne ideje ne samo med vladnimi strankami, temveč tudi v ostalih strankah sredine, daje političnemu krogom in tisku mnogo opravka. Splošno zatrjujejo, da je položaj zdaj toliko različen, da se bodo lahko medsebojne sile odkrito poravnati. Liberalni tisk, ki označuje politiko desničarsko-nacionalnega pokreta tudi danes že dosledno kot politiko desničarskih ekstremistov, meni, naj bi se to

izvedlo tako, da bi se vlada izrekla zoper desničarski radikalizem in z energičnimi ukrepi nastopila proti

MATINEJA

Nenadkritični pevski in ljudski par JEANETTE MACDONALD in NELSON EDDY v romantični opereti
ROSE MARIE
Arije, ki so osvojile svet!
KINO Matica danes ob 14.15 in v nedeljo ob 1/10 in 11. uru dopoldne.
Cene Din 3.50 — 6.50

2.IV.1868 — 2.IV.1938

Ljubljana, 2. aprila
Pred 70 leti, 2. aprila 1868., je izšla prva številka »Slovenskega naroda«. Dandas, kljub poplavi proslav raznih jubilejov, kljub nepravilnemu vrednotenju dogodkov — ali prav zaradi tega — jubilej našega lista ni vsakdanja in ne zasebna zadava. Življenje našega lista je neločljivo zvezano s same zgodovino slovenskega naroda in z zgodovino slovenskega novinarstva. Jubilej našega lista se torej ne tiče samo njega samega in njegovih čitalcev, temveč vsega naroda. Da pa lahko pravilno opozorimo na pomen 70-letnega delovanja prvega slovenskega dnevnika ter napisemo popolneno šlobo, je treba seveda mnogo več prostora ter bo zaradi tega izšla 16. aprila juštiva številka.

Zdaj pa je potrebno, da opozorimo na datum, ko stopa naš list v 71. letu svojega obstoja in poštenega dela za stvar, ki upravičuje njegovo življenje. Pri nas imajo jubileji dnevnikov večji pomen že zaradi tega, ker smo majhen narod ter je treba izredno mnogo naporov in pravih žrtev, da si listi pridobi v utrdni eksistenco. Pri nas lahko živi le nekaj slovenskih dnevnikov, a tisti, ki žive, so dolžni prevzemati tem pomembnejšo nalogo. Zato je pri nas list kulturni činitelj — predvsem — kar je bil zlasti v prejšnjem stoletju, ko smo se v boju za narodne pravice in obstanek našega lahko posluževali predvsem listu. Pri nas dnevniki ne morejo služiti le zabavi in enodnevnim potrebam. Zato je tudi treba ocenjevati slovenske dnevnike drugače, zlasti tiste, ki imajo tako bogato kulturno tradicijo kakor »Slovenski narod«, in ki so nastajali, ko se je moral naš narod še bojevali za jezikovne ter osnovne narodne pravice. Kdor hoče pravilno oceniti razvoj slovenskega novinstva, mora imeti predvsem pred očmi, da so se naši listi razvijali

v nemaki državi in da smo Slovenci najzahodnejši južni slovenski narod.

Ne proslavljamo zgolj jubileja 70-teh let obstanka slovenskega dnevnika; to je hkrati jubilej nad polstoletnega boja Slovencev za narodne in človeške pravice, boja proti nasilju in krivicam.

To je jubilej optimizma, stare vere, da pravica vendar končno zmaga.

Toda jubilejni dan je hkrati opomin, da boja ni konec, dokler živi človek in dokler živi dnevnik, ki ima svoje ideale. Slovensko, slovanstvo, svoboda, pravčnost —

so bili ideali našega lista in morajo tudi ostati. Novi čas seveda prinaša nove zahteve in potrebe, nova vprašanja in nova spoznanja. Toda ideal svobode in pravčnosti, ideal narodne in človeške pravčnosti ne more obledeti. Dandas je bolj ko kdaj prej je potreben pošten novinarski boj za ideale, ki morajo ostati sveti.

Dandas bi moral novinar neprestano povzdignovati avtoriteto razuma — ko so proglašene druge avtoritete.

Odgovorni bodo pred zgodovino za svoje delo, ki je tako otežko bilo v teh časih, in cena njihovega dela bo določena s tem, kako so znali premagovati vse težkoče ter kako so razumeli svoje naloge.

Ce si bomo ob tem jubileju poglobili zavest o nalogah poštenega slovenskega novinarskega dela, bo imela proslava jubileja pravi pomen. Velikih in vottih besed pa v tem resnem času ni treba. Bile bi preveč papirnate.

Kmetice so danes založile perutniški trg tako dobro, kakor da že kupujejo pirhe. Če bo pred prazniki lepo vreme, bo perutniški trg še bolj založen, zato gospodinje ne skribi, po čem bo leto letos prihi. Žal je so jaje po 10 din od 16 do 20 kg. Lahko pričakujemo, da se bodo se nekaj počenici, če bo trg še bolj založen, a bistvenih sprememb v cenah ne bo več.

Izreden navaj je bil danes na Sv. Petra nasipu, kjer je bilo naprodaj nad 70 voz krompirja. Računamo, da ga je bilo naprodaj okrog 50 ton. Okoličani so ga držali nekoliko cene, po dinarju povprečno, tu in tam tudi po 90 do 95 par. Doljenici so ga pa ponujali po dinarju do 12 din kg na debelo. Nekateri napovedujejo, da se bo krompir v tem mesecu, ko ne bo šel več v denar za same, še poncen, ker ga imajo kmetje še precej v zalogi.

Tatvino ur. Ljubljanska policija je bila obveščena iz Splita, da je bilo na pobrobu »Jugoslavija« ukradenih iz kovčega trgovca Duja Pastizija 86 komodov različnih moščil in ženskih ur, izdelanih v kromu, nikdu in zlatu. Ure so bile različnih znakov. Ravno tako je tat ukradel tudi več srebrnih športnih verižic. Za takom zaenkrat še ni niskakega sledu.

Nastop malih harmonikarjev

Tržič, 1. aprila
G. Fakin iz Kranja nam je s svojimi mali mi harmonikarji napravil tako lep nedeljski popoldan, da nam bo ostal — trajnem spominu in si takih še mnogo želimo. Ceravno je solnce prijazno — abilo nazvredila željne Tržičane iz zatolih mestnih zidov, vendar so napolnili prostorno dvorano Solkogške doma do zadnjega kotička v napetem žičkanju, s čim nam bodo naši gostje postregli. Radovedna mladež, katera je bilo v spremstvu staršev polno, kakor tudi odrasli smo nestрпно pričakovali, da se razgrne zastor in ko nam je nato malii Dušan Vozel, ki je bil komaj malo večji od svoje harmonike, na isti zaigral brezhibno »Dalmatinski Šaškaš« in »Jugoslovensko poiko«, je dvorana zagrmela v bučnem dobrobitovanju. Sledil je nastop 6 dečkov, ki so ob spremljevanju harmonikarjev zapale nekaj slovenskih narodnih tako ljubko in pristreno, da zopet ni bilo dobrobitovanja konca ne kraja. Ko se je zopet razgrnil zastor, je hčerka g. Fakina zaigrala valček in koračno svojega očeta, katera je isti komponiral nalašč za harmoniko in žela je za svoja tehnično dovršena izvajanja bučen aplavz, ki se je stopnjeval po Kubinskega »Valse leente«, foxotrotu in valčku, kar sta prav umetniško zaigrali na dveh harmonikah Nuška Omerzova in Nika Fakina.

Po kratkem odmoru je nastopilo skupno 14 harmonikarjev — dečkov in dekle, ki so prav enotno in skladno zaigrali venček slovenskih narodnih pesmi z menjajočimi se solo-vložki najmlajših, za kar jih je zopet nagradilo številno in muzikalno razvajeno občinstvo z viharnim aplavzom, tako da so moral še gotove točke ponoviti. Pogosto je bilo slišati v dvorani: »Mama, jaz bi tudi rad tako igral na harmoniki,« in slično.

Nastopili bi imel še učenec g. Fakina Janez Kumer na gosilih s spremljevanjem klavirja z Ch. Danclo »Variacije« in Kreislerja »Ljubljanski pesmijo«, vendar je moral druga točka, ker ni bilo klavirja na razpolago, odpasti, a prvo pa je mladi gosilč odigral prav dovršeno ob spremljevanju klavirske harmonike.

Koncert je zaključil zbor dekle z narodnimi pesmimi ob spremljevanju harmonike in se je moral zaradi manjkajočega klavirja tudi ta točka spremeniti.

Nastop malih harmonikarjev v tržiškem sokolskem domu se je končal z velikim uspehom, kar je najlepša zahvala in priznanje g. Fakina in njegovi ge. sopriga, ki sta posvetili svojim malim učencem in učencem, starim komaj po 6 do 12 let, toliko truda in požrtvovalnosti in sta nam s tem pokazala, da se da naše miljence tudi že v zgodnji mladosti navdušiti za ne smrtno glasbeno umetnost, ki nas spremlja v življenju ob veselih in žalostnih trenutkih.

Koncert je zaključil zbor dekle z narodnimi pesmimi ob spremljevanju harmonike in se je moral zaradi manjkajočega klavirja tudi ta točka spremeniti.

Nastop malih harmonikarjev v tržiškem sokolskem domu se je končal z velikim uspehom, kar je najlepša zahvala in priznanje g. Fakina in njegovi ge. sopriga, ki sta posvetili svojim malim učencem in učencem, starim komaj po 6 do 12 let, toliko truda in požrtvovalnosti in sta nam s tem pokazala, da se da naše miljence tudi že v zgodnji mladosti navdušiti za ne smrtno glasbeno umetnost, ki nas spremlja v življenju ob veselih in žalostnih trenutkih.

Ker namerava g. Fakin otvoriti v Tržiču glasbeno šolo za poučevanje klavirske harmonike, apeliramo na vse glasbeno čuteče starše, da privoščijo svojim maličkom to veselje, da bomo skoraj slišali na našem koncertnem odru tudi že naše domače učence, ki nam bodo krajšali dolge nedeljske popoldneve in večere.

Nepošten prenočevalec

Ljubljana, 2. aprila
Zagorski orožniki so privedli v tukajšnje sodne zapore Ivana Pržiča, doma iz Dubrovnika. Mož je vzbujal zaradi razpolne oblike in čelevjev precepljeno pozornost. Zadnje čase je bil brezposeln in se je klatil po naši banovini. V Zagorju se je zglasil pri gostilničarju Kržancu. Tam se je zasmilil domačim in so mu dali jesti in piti, saj imajo ljudje razumevanje za brezposelne siromake, ki hodijo po svetu s trebuhom za kruhom.

Naključje je hotelo, da je priseljal k mizi tudi neki zagorski mizarski pomočnik. S Pržičem je navezel pogovor in Pržič mu je razodel, da je tudi sam mizarski pomočnik. Brž sta si bila prijatelja in vrli zagorski pomočnik je celo dovolil, da je Pržič pri njem prenoči. Dubrovniški popotnik pa se je prav slab izkazal za zaupanje. Ponori je tisto vstal in je svojemu gostitelju preiskal omare in krovček. Pobral mu je več stvari, razen tega mu je odnesel tudi 600 din, ki jih je zagorski mizarski pomočnik pristrelil in hranil za slabe čase.

Z nakladnim blagom in denarjem je Pržič izginil iz doline. O tatvino so bili takoj obveščeni zagorski orožniki. Šli so ga iskat in so naleteli na tatinškega Dubrovniškega, ki je hitel po samotni poti za Savo. Bil je namenjen v Ljubljano.

Napovedali so mu arretacijo. Tatvino je seveda tajil, izdal pa so ga novci, ki jih je imel pri sebi. Saj pa bi tudi bilo čudno, če bi imel brezposelni možak 600 din pri sebi, ko pa je več kakor leto dini brez posla in se klati po svetu. Pri njem so našli prav ves denar, ukraden v Zagorju.

Lep dar: Zgodbe brez groze

ZADNJE NOVOSTI

Še nikoli takšen kraj! Še nikoli takšna kakovost! Še nikoli takšen okus! Še nikoli tako nizke cene, kakor je naša letošnja kolekcija.

TIVAR OBLEKE: ANTON BRUMEC, Ljubljana.

Predvoma ulica 54, nosnopravna postava.

»Hoffmannove priovedke« v letošnji sezoni

Letošnja vpravitev prinese nekaj zanimivih izprememb

Ljubljana, 2. aprila

Ta Offenbachova opera, ki tekmo let ni izgubila niti najmanj svoje privlačnosti, osvoja poslušalca ne samo s svojimi šumečimi, razkošnimi melodijami, ki se ne pominjo kot žlahoto vino, temveč z neko očarljivo duhovitoščjo, mestom z naravnost presenetljivo fantastiko in domiselnostjo. Zgodba o treh ljubeznih Hoffmannih, s prilogom in epilogom je kakor ustvarjena, da je mogel ob njej dati skladatelju razmah svoji muzikalni inveniciji. Barberivo libretto je že sam po sebi nadpovprečno delo, spomnimo pa se le duhovitošč zbadanja v programu, učinkoviti arji v vseh dejanjih, fantastično, včasih skoraj groznotno označenih oseb z demonskimi potezami, predvsem basovskih partijs: Lindorfa, Coppeliusa in Mirakla, komičnih: Košenjije, Pitčinakija in Francu ter ženskih partijs: automata Olimpije, kurtizane Julije in čustvene Antonije. Glavna oseba Hoffmann bi mogel biti simbol mladega človeka, ki vidi skozi čarobna očala mladostni življenje, predvsem po ženske, drugačno nego so v resnicni. Tudi njegov prijatelj Niklas je več nego navadna pojava prijatelja, temveč posebljen razum, ki skuša Hoffmanna spomljavati. V vsaki izmed nastopajočih oseb se da odkriti bistveno važno gibalo za dejanje.

Letošnja uprizoritev, katere muzikalno vodstvo ima dirigent Stritof, bo prinesla nekaj zanimivih sprememb glede na predstave preteklih let. Predvsem ne bo pella vseh treh partijs: Olimpije, Julije in Antonije ena pevka (vsí se se spominjam ge. Zlate Gjungenceve, ki je umela s svojo bogato umetniško silo obseći tako široko polje tretje popularna nasprotnih si prvin ženske psihe ter jima dati presenetljivo ostrega izraza, kakor rečeno, bodo pele tri naše pevke navedene partije in sicer: naši skrjanček Nolljeva lutko Olimpijo —; mar ne odgovarja njena drobna porcelanska postavica tej vlogi? — da ne govorimo o pevskem delu partije, ki je pisani za izrazito koloraturko ter se bo po svoji sestavi sijajno prilegal njenim glasovnim zmožnostim. Julijeto bo pelo Oljdekopova; ponovno smo imeli že priliko slišati jo v najrazličnejših partijah, v katerih je podala z veliko doslednostjo in vztrajno marljivostjo, po svojih najboljših zmožnostih, oblikovane partije. Antonijo nam bo igrala in pela Vidalijeva; tudi ona je tekmo sezone dokazala vztrajen napredek, vsaka stopinja, ki si jo je pridobila v umetniški rasti, je dosežena s poštenim delom in je solidna, da bo trajne vrednosti Hoffmanna. Zopet se smemo veseliti mojstra Betetta v igralsko in pevsko težkih basovskih partijs: Lindorfa, Coppeliusa in Mirakla, o katerih se v leta videti s polnostjo značaja, naš strojjenje v glasu. Tri komične partijs: Košenjije, Pitčinakija in Francu bo predstavljal zopet, kakor pred leti, naš popularni oblikovalec karakternih in komičnih vlog g. Peček, Schlemihla naš edebudni Kolacio, Niklasa bo pel ga. Španova, naš vedno uporabna simpatična moč, materni glas — ga. Kogejeva, ki nam je vedno ljuba znanka na odru, Krespla — g. Zupan, ki ga imamo letos več prilike videti v operi, Spalanzanija — pa g. J. Rus. Ostale partije so zasedene enako kakor pred leti.

Vsekakor bo nova zasedba ženskih partijs pravila za našo publiko. Prva letošnja izvedba bo v nedeljo 3. t. m. M. Ševa

50 let Bajžljeve trgovine v Kranju

Kranj, 2. aprila

Kranjsko trgovstvo, že pred vojno značilo izven mej ožje domovine, ki se je po vojni še kreplje uveljavilo širom države, doživila letos zopet nov jubilej. V vrsti najstarejših kranjskih trgovin nam je danes omeniti tvrdko Bajželj na Roženvenskem klancu, ki letos praznuje 50 letno obstoja. Bajžljevo trgovino je ustanovil I. 1888. pokojni Peter Bajželj. Z malim obratom je pričel, v skromnem obsegu je vršil svojo trgovino, ker pa je bil podjetje izvrenje, uspehi niso izostali. Delo njegovih pridnih rok in umnega gospodarstva je bilo kronano zlasti tedaj, ko je kupil hišo na Roženvenskem klancu, v kateri se trgovina sedaj nahaja. V novih prostorih se je Bajžljeva trgovina še bolj razmaznila in se je v povoju času, ko jo je po smrti g. Bajžljeva znova začela sestavljati njegova ženska, ki je umela s svojo bogato umetniško silo obseći tako široko polje tretje popularna nasprotnih si prvin ženske psihe ter jima dati presenetljivo ostrega izraza, kakor rečeno, bodo pele tri naše pevke navedene partije in sicer:

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE: »Smuk — smuk« ob 20.15

DRUŠTVO »SOCA« predavanje dr. Branka Vrćona »O glavnih smerih mednarodne razvoja« ob 20.30 pri Levu

SOKOLSKO GLEDALIŠČE VIČ: »Postržeč« ob 20.15

DRUŽABNI VECER LJUBLJANSKEGA SOKOLA ob 20.30 v restavraciji Zvezda ŠOFERSKA PRIREDITEV s plesom ob 20. v Delavski zbornici

KINO SIŠKA: Orlovo gnezdo

ZDRAVJESEN JUGOSLOVANSKIH INŽENJEV IN ARHITEKTOV, sekcijski Ljubljana občni zbor ob 19.30 v novih društvenih prostorih na Kongresnem trgu 1/II levo

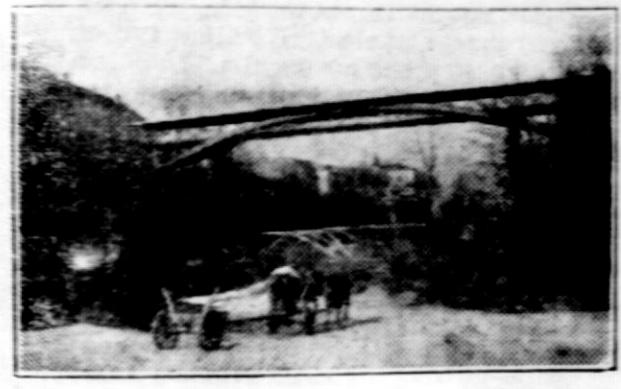
SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE: »Smuk — smuk« ob 20.15

</

Novi most čez Kokro

Kranj je dobil z njim direktno zvezo s Hujami

Kranj, 2. aprila
Leseni most čez Kokro pri Kranju je bil nedavno dograjen in poročali smo, da so ga pred dnevi preizkusili. Preizkušnjo je zahteval graditelj g. Kavka na svoje stroške, ker je bil po pogodbi z mestno občino k temu obvezan. Občina mora namreč izkazati preizkušnji priložiti prošnji na banko upravo za koladvacijo in dovoljenje za uporabo mostu.

Preizkušnja mostu je bila prejšnji četrtek. Iz Ljubljane je prišla komisija tehničke fakultete pod vodstvom univ. prof. inž. dr. Krala, preizkuševalna dela je pa v glavnem vodil asistent g. inž. Jeresek. Po nalaganju komisije so most obtežili z gramozom. Najprej so obremenili eno polovico, nato pa še drugo, naposlед so pa še v sredino navozili toliko gramoza, da je znašala vsa obtežitev približno 120.000 kg, t. j. 300 kg na kvadratni meter.

Praktično vzeto most ne bo nikoli tolko obtezen, saj je prehod čez most dovoljen le vozom do 3000 kg teže. Če bi čez most naenkrat krenilo 20 voz v obeh smereh, bi bil obtežen za približno 70.000 do 80.000 kg. Tudi kak daljši spred, n. pr. pogreb,

za most ne bo prevelika obtežitev. Osebni avtomobili pa itak niso težji kakor največ 1500 kg. Iz tega sledi, da bo na mostu možen ves promet in da ne bo le navadna brv za pešce, kakor so ljudje splošno mislili.

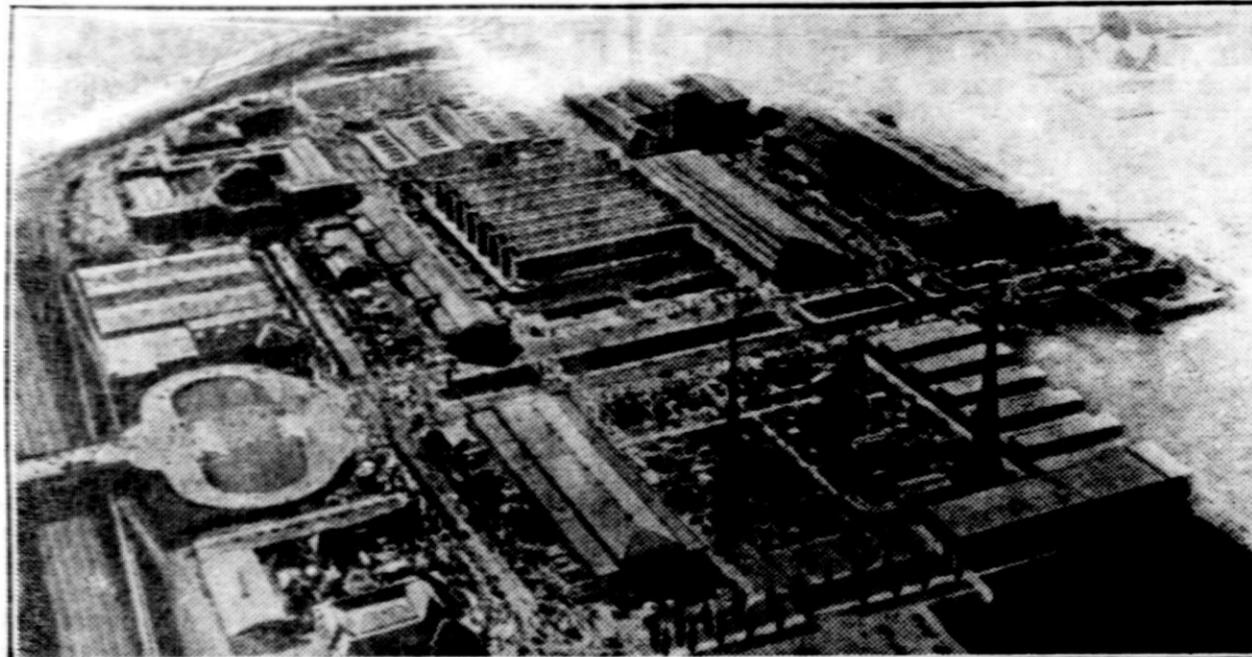
Rezultati preizkušnje mostu so prav zanimivi. Projektant mostu je v svojem računu določil višino loka na 12 m in k temu dodal še pol metrov za posedanje. Pri obtežitvi se je pa most usložil le za približno 20 cm, torej niti za polovico predvidene dopustne možnosti, ceprav je bilo privakovati posed do 35 cm. Tehnično poročilo komisije se glasi, da so deformacije popolnoma pravilne, in da je most preizkušnjo dobro prestal.

Mest je sicer že dograjen in bo verjetno kmalu izročen svojemu namenu, vendar morajo končati še nekatera dela. Pri dohodu na most bodo na obeh krajin napomnili še portala, sredi mostu pa bo nameščen kip sv. Janeza Nepomuka z nekdanjega lesenega sakskega mostu. Ves most bo do enkrat prepojni s karabinijem, a namestu sedanjega provizornega mostiča bodo položeni povprečno ležeči borovi plohi. Predno ga bodo izročili svojemu namenu, ga bodo še enkrat do zadnjega vijaka temeljito pregledali, na obeh straneh spodaj pa bo dobil močne vezi, ki ga naj varujejo proti vetru. Občina mora z obeh strani urediti dohod do mosta.

Novi most čez Kokro je za Kranj gotovo pomembna pridobitev saj je tako vzpostavljena direktna zveza med Kranjem in Hujami, kar bo nedvomno mnogo koristilo razvoju in napredku mesta, ki se bo lahko zlasti na hujanski strani mogočno razširilo. Tu je dovolj prostora, znaka in sonca za veliko naselbino, za pravo novo mesto.

Leipzig v velesejmskem vrvenju

Nemščina občevalni jezik Slovanov — Svečana otvoritev letosnjega velesejma v Leipzigu

Pogled na razstavišče tehničnega velesejma v Leipzigu

Ljubljana, 2. aprila
Kako ste se pa pomenovali, če se vas je bilo nateplo samih novinarjev iz 17 držav? — poreče kdo. Da, tako enostavno, zaiti v tako družbo narodov, je pa močno zanimivo in poučno. Opazuješ ljudi in ustvari si približno sliko o narodu, ki mu pripadajo. Vsek narod ima svoje značilne poteze v značaju in te se pokazajo najlepše, če spravi naključje skupaj tako pisano družbo, kakor smo jo imeli v Leipzigu. Sinovi malih narodov se nekako tičajo sinov velikih narodov in skrivajo se za njihovimi hrbiti, če jim niso rojenice položile že v zibelko nekoliko več poguma in agresivnosti. Posebno samozavestni so Anglezi. Ti se prav nič ne zmenijo, ali jih kdo razume ali ne. Njim je samo ob sebi umevno, da mora biti vsek človek na svetu vsaj toliko podkovan v angleščini, da jo si zlo razume, Nemcem morem štetiti v zlo te sicer manjše, skromnejše jezikovne samozavesti, ker so domačini in ker je nemščina v Evropi mnogo bolj razširjena kakor angleščina. Tudi Francozi in Italijani se nočjo počutiti, da bi govorili v kakem drugem jeziku, razen v svojem. Pripadniki drugih narodov so pa jezikovo tem bolj gibčni in v samozavesti pohevni čim manjši je dotični narod. Najbolj servilni, pa tudi najbolj gibčni in sposobni gledeti tujih jezikov smo nedvomno Slovenci. Nekaj posebnega je da naletiš često na čuden pojav, da si morajo sinovi slovenskih narodov pomagati v občevanju med seboj z nemščino. Poljaki, Bolgari, Srbi in Slovenci smo se razumeli še najbolje, če smo lomili nemščino.

Ze v soboto, še bolj pa v nedeljo 6. marca, ko je bil velesejem otvoren, se je v Leipzigu poznao, da je postal zopet zbirališče razstavljalcev in trgovcev iz vsega sveta. Vrvenje po mestu je bilo tako živahnino, da si se v glavnih ulicah komaj prerival skozi pisano, razigrano množico, v kateri si slišal svemočno jezik in videl najrazličnejše obraze. Nekaterе ulice sredi mesta so bile tako zatrpane s tujci, da nobeno vozilo ni moglo voziti po njih. Mesto se je pa tudi praznično obleklo in dobro pripravilo na sprejem gostov. Vse je bilo v hitlerjevskih zastavah, najbolj se je pa poznao po izložbah, da je v Leipzigu velesejem. Samo v Parizu bi lahko videl toliko lepega in razkošnega po izložbah kakor tu. In koliko okusa, koliko globokega smisla za učinkovito reklamo ti znajo pokazati leipzški trgovci! V tem pogledu je Leipzig med nemškimi mesti gotovo izjema in kjer se hčete prepirati, da so Nemci tudi na polju mode veliki, naj gre med velesejmo v Leipzig. Videj bo po tudi, koliko novega, lepega in solidnega ustvarjajo Nemci na drugih poljih.

Otvoritev velesejma v Leipzigu se bistveno razlikuje od otvoritve recimo našega velesejma. Tam razstavljalci in kupci še iz dnevnega tiska zvedo, da je bil velesejem svečano otvoren. S svojimi

ogromnimi razstavnimi palačami in tehničnim velesejem, ki že sam po sebi zadostuje za velik samostojen velesejem, je ta po vsem svetu slovča gospodarska ustanova tako obsežna, da bi seveda ne bilo mogoče otvoriti je v prisotnosti ter vprito razstavljalcev in kupcev. Zato se omeji otvoritev na najožji krog povabljenih predstavnikov oblasti, velesejmske uprave in javnosti. Letos je bila svečana otvoritev v dvorani »Gewandhaus«, v tej zibelki nemške glasbe, kjer prireja sicer mestni in Gewandhausorkester slovenske simfonische koncerte, in kjer dirigirajo najznamenitejši nemški dirigenti. Vabilo so bila strogo osebna in kjer je bil zadržan, je moral vabilo vrniti. Predpisana je bila celo temna obleka ali uniforma.

Velesejem je otvoril državni in pruski minister narodnega gospodarstva Walther Funk. Ministrovna osebna navzočnost bo menda vzrok, da je bila udeležba pri otvoriti tako strogo vezana na osebna vabilo. Zgodovinska koncertna dvorana »Gewandhaus« je sama po sebi impozantna v svoji arhitekturi, bogastvu in lepoti, za to svečanost so jo pa še zelo okusno okrasili. Pred odrom je veča vrtnarjeva roka aranžirala čarobno revijo najkrasnejšega cvetja, da se ti je zdele, da vidiš prizor iz pravilice. Na obeh straneh so bili pripravljeni mogočni reflektorji, nekateri za orkester, večina pa za ministra in njegovo spremstvo. Tudi fotograf v filmskih operaterjev ni manjši.

Velika dvorana se je napolnila točno pred določeno uro, ne kakor pri nas, kjer brez zamude nobena priredebit ne gre, pa naj bo še tako svečana. Nemci so disciplinirani tudi če ne nosijo uniform, njihova točnost je po pravici prišla že v pregor. Tudi tujci, ki jih je bilo povabljeno precej, so čutili, da so na nemških tleh in držali so se točnosti. Oči vseh so bile uprite na oder, vse je čakalo, kdaj se pojavi minister. V Nemčiji ministri ne hodijo kar tako po domače med ljudmi, kakor pri nas, kjer smo vsaj v tem pogledu kar preveč demokratični. Tam se avtoriteta mnogo bolj čuti, poznajo se pa seveda tudi posledice tega, ki niso vedno slabe.

Kakor ura točno je stopil v dvorano minister Funk s svojimi spremjevalci, predstavniki krajevnih oblasti in pravici nacionalno socialistične stranke. Zažareli so reflektorji, vmes pa so šwigali bliški magnezije. Fotografi in filmski operaterji so lovili prve prizore. V svitu reflektorjev vsi zatisli s čarobno svetlobo so vstopili večinoma mladi gospodje z ministrom Funkom v dvorano in sedili na svoja mesta. Minister Funk je majhna izjema med Hitlerjevimi ministri in lahko bi rekli med Nemci vobče. Je namreč izredno dobrošuren, vedno prijazno nasmejan, z izrazom neke posebno topile domačnosti na obrazu. Prijaznih, dobrodošnih Nemcov sreča mnogo, takih, kakor je minister Funk, pa malo. Po poklicu je novi-

nar, kar rad pove in prizna, pa tudi med novinarje še vedno rad zahaja. O njegovem otvoritvenem govoru, ki vzbudil po svetu zlasti med gospodarskimi krogi veliko zanimanje, pa prihodnjic J. Z.

Smrt vzorne sokolske matere

Ljubljana, 2. aprila
Danes ob 15.30 položi k večnemu počitku vzorna mater, gospa Josipina Simončičeva, ki je včeraj v visoki starosti, 36 let za vedno zatisnila svoje blage oti.

Josipina Simončičeva je zagledala luč sveta Pod Gradom pri Zalogu, kjer je imel njen oče Jože, po domače Zoretov, z Dola posestvo in ojarno. Od tam so se preselili na Trato pri Ihanu, kjer je doraščala v čvrsto in brlico dekle. Z doma je odšla v Ljubljano, kjer se je poročila z Jožetom Simončičem iz St. Ruperta na Dolenskem, laborantom na realki. V zakonu se jima je rodilo 7 otrok, 3 dekleta in 4 fantje, ki sta jih vzgajala odločno v naprednem duhu. Pri dokaj pitnih dohodkih in tako veliki družini je bilo treba gledati na vsako malenkost. A pokojna gospa Josipina je bila vzorna gospodinja, neumorno delavna in pridina, ki je žrtvovala za družino tudi marsikater noč. Pri vsem tem je pa bila vedno dobre voje in vedra tudi v visoki starosti. Vseh sedem otrok sta izšolala in pripravila do lepih pozavajev. Hčerke so bile učiteljice, a sinovi so v dobrih službah. Vsji sinovi so pri Školcu in Vlado in Slave sta bila več let v mednarodni sokolski vrsti in sta slovela kot edilčna telovadka.

Zavrnje ge. Josipini ni prizanašalo z udarci. Pred 28 leti ji je umrl mož, a med svetovno vojno je padel na bojnih poljanah njen zet Mihael Dolenc, nadučitelj v Zelenčnikih, poročen s hčerkjo Marijo. Padel je v septembru 1917, a mesec dni pozneje je umrla tudi hčerkja oz. njegova žena. Njuni siroti, Miloš in Ladislava je prevzela starata mati in skrbela za nju do svoje smrti.

Še nedavno je bila ga Simončičeva čvrsta in zdravna in z veseljem je dan za dnevn prebirala. Jutro in v »Slovenski narod«. Mučila jo je le starostna naduha, ki ji je zdaj podlegla. Njen pogreb bo izpred doma Pred škofijo 15. na pokopališču Sv. Krizu. Bodu plemeniti v vzorni materi ohranjen časten spomin, ugledni na prednji rodbini pa naše iskreno sožalje!

Zborovanje ptujskih trgovcev

Ptuj, 2. aprila
Pred dnevi se je vršil občni zbor Združenja trgovcev v Ptuju v gostilni Zupančič pod poslovodčinom podpredsednikom Smetom Ivanom. Iz njegovega poročila posnemamo, da se je gospodarsko stanje sicer zboljšalo, vendar se to pozna le v drugih krajih naša države, dočim se v našem okraju še vedno čuti huda gospodarska kriza. Tako je moral lani pod silo razmeri likvidirati naša velika tovarna čevljevje »Petovac«, ki je zaposlovala več sto delavcev. Z odpustom teh delavcev je zavladala v ptujskem okraju in mestu samem velika brezposelnost, kar zoper zelo občuti trgovina. Kake druge industrije pa v mestu ni mogoče privabiti, ker nima vodovoda. Govornik je zelo apeliral na merodajne činitelje, naj se skuša tudi to preteč vprašanje že enkrat rešiti in da se končno tudi pri nas misli na modernizacijo mesta. Tudi krošnjarstvo zelo škoduje legalni trgovini ter je Združenje tudi v tem pogledu interveniralo na pristojnih mestih. V najkrajšem času dobimo ugodno avtomobilsko zvezo s Slovenskimi goricami, ki je obljubil tudi že poštni minister.

Iz tajniškega poročila izhaja, da je bilo lani 11 obrnjenih odjav in ravno toliko prijav, k mestu pa je bilo prijavljeno pet obratov. Združenje šteje 159 članov, ki zaposlujejo 171 pomočnikov in pomočnic, 52 vajencev in vajenek. Za trgovsko nadaljevanje solo je izdatkov 21.761 dinarjev. Združenje pa je imelo skupaj 79.870 dinarodobnik, izdatkov pa 42.748 dinar ter je znašal saldo blagajna konec leta 1937 čin 37.122. Letna članarina se je razdelila na razrede in znaša od 35 do 800 din.

Iz Škofje Loke

— Ne prezrite! Opozarjam Škofjeloške gospodarske kroge na jubilej, ki ga bo praznoval »Slovenski narod« ta mesec. Za veliko nič izide naš list v povečanem obsegu in pomembni nakladi, tako da bo prisega ta številka »Slovenskega naroda« tisočem in tisočem v roke. Samo po sebi je umljivo, da bodo imeli oglasi v tej številki še posebno velik uspeh. Gospodarski krogi, ne prezrite našega načina. Pridobitništvo, trgovci, industrijeti, družine, gostilnari, obrtniki, vsi, ki imate smisel za napred, spomnite se ob tej prilikli našega lista. Koristili ne boste le sebi marveč boste na tem tudi dozajali, da pravilno cenite novinarsko poslansvto našega najstarejšega dnevnika, ki posveča osebno tudi Škofijo Loko pozornost. Razmislite, kakšen oglas boste naročili za jubilejno številko »Slovenskega naroda«. Škofja Loka bodi tudi s strani v jubilejni številki primerno zastopana.

Mislite v teh dneh na CND in darujte za njen sklad!

Tudi ko se vidijo Vaši zobje v ogledalu lepi, je že možno, da zobni kamen na njihovi notranji strani vrši svoje uničevalno delo. Če hočete imeti ne samo bele, temveč tudi zobe brez zobnega kamna, tedaj uporabljajte SARGOV Kalodont! To je v Jugoslaviji edina zobna krema, z učinkovitim sulfuricinoleatom proti zobnemu kamnu.

SARGOV

KALODONT

Prati zobnemu kamnu

Zadnje dejanje krvavega pokolja v Zavrtačah

Ivan Jakoš, ki je s kuhinjskim nožem zaklal dva fanta, je bil obsojen na 8 let robije

Novo mesto, 2. aprila

Našim čitaljem je gotovo še dobro v spominu žalosten dogodek v Zavrtačah pri Višnji gori, kjer sta lani 26. decembra pod nožem pobesnelega fanta izkrivljali dve žrtvi. Krvavi pokolj je dobil sedaj svoj epilog pred senatoma novomeškega okrožnega sodišča, ki mu je predsedoval s. o. s. Božidar Romih. Obširna obtočnica navaja, da so se na Stefanovo lanskoga leta napotili bratje Jakob Ivan, Franc in Alojzij na Poljevo, kjer je igral v turistiskem domu obtočenju Ivan. Jakoš gostom na harmoniko. Bilo je ta dan zelo živahnino in ko so se okoli 19. ure gostje razstili, so tudi omenjeni trije bratje zapustili dom na Polzhevem. Odšli so k Ivanu Zupančiču v Zavrtač, kjer so bili v družbi že bratje Šusteršiči, Miklavčič Jože in Šerek Anton. Način na katere so se skrili, da so se skrili v domačini dekle. Jakoš so vstopili v zavrtajoči živahnino in ga zvila v silobran, ker ga je izpulil in z nožem sunil v levo stran pri Šerekovi Janezi, ki je po dobrijem udarju zgrupil in istotko zaradi izkrivljavitve na mestu umrl.

Po teh krvavih žrtvah se je fantom posrečil, da so izpulili in z nožem sunil v levo stran pri Šerekovi Janezi, ki je sledil Jakob Alojzij. Način na katere so se skrili v domačini dekle. Jakoš so se skrili v silobranu, ker je izpulil in z nožem sunil v levo stran pri Šerekovi Janezi, ki je sledil Jakob Alojzij. Način na katere so se skrili v domačini dekle. Jakoš so se skrili v silobranu, ker je izpulil in z nožem sunil v levo stran pri Šerekovi Janezi, ki je sledil Jakob Alojzij. Način na katere so se skrili v domačini dekle. Jakoš so se skrili v silobranu, ker je izpulil in z nožem sunil v levo stran pri Šerekovi Janezi, ki je sledil Jakob Alojzij. Način na katere so se skrili v domačini dekle. Jakoš so se skrili v silobranu, ker je izpulil in z nožem sunil v levo stran pri Šerekovi Janezi, ki je sledil Jakob Alojzij. Način na katere so se skr

DNEVNE VESTI

Fond za zatiranje devizno valutnih zlorab. V svrhu zatiranja devizno valutnih zlorab, njujovega odkrivanja in kaznovanja je bil z odlokom finančnega ministra ustanovljen pri bančno valutnem oddelku fond za zatiranje devizno valutnih zlorab. Denar, ki se bo stekal je nemarški glob, ki se bo plačeval pri Narodni banki na račun tega fonda.

Kongres Zveze slovenskih zdravnikov v Pragi odgovoren. VI. kongres slovenskih zdravnikov, ki bi moral biti letos od 24. do 27. junija v Pragi je odgovoren. Kongres bo najbrž prihoden leta tudi v Pragi. Datum še ni določen, določili ga bodo načadno delegati naravnih odborov.

Zračne zveze med Jugoslavijo in Bolgarijo. V Sofiji je bila te dni konferenca zastopnikov našega in bolgarskega zračnega prometa. Razpravljalo se je o čim tesnejših zvezah med obema državama na polju trgovskega in sportnega letalstva. Konkretno se je obravnavalo vprašanje zračne zveze med Beogradom in Sofijo. Dosežen je bil popoln sporazum v vseh vprašanjih. Bolgrija je dala našemu Aeroputu koncesijo za prevažanje potnikov, blaga in pošte med obema prestolicama skozi tri leta, potem se bo pa ta rok avtomatično podaljal. Zračni promet se prične že 1. najpozneje pa 15. maja in trajal bo letos pet mesecev.

Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 27. z dne 2. t. m. objavlja uredbi o opravljanju višjega strokovnega izpita za zvanje primarnega zdravnika in zdravnika asistenta v državnih in drugih javnih bolnicah radi napredovanja v višje skupine, uredbo o volonterski službi v napravah ministrstva za socialno politiko in ljudsko zdravje, pravilnik o izpembini in dopolnitvi v taksem v pristojbinskem pravilniku z dne 6. novembra 1923, nadrebo o omrežjivosti uvoza in prevoza živih in mrtvih zajcev, kuncov in drugih domačih živih glodalcev in njih delov v Jugoslaviju in skozi njo, nadrebo o prepovedi uvoza iz Češkoslovaške v Jugoslavijo za živali, živalske sirovine in predmete, s katerimi bi se utegnila zanesljivost v tem področju, odpravo preprevedi uvoza in prevoza živih in ubitih zajcev, kuncov in njih delov, spremembe v pravilniku za opravljanje višjega državnega strokovnega izpita državnih uradnikov, spremembe in dopolnitve pravilnika o ugodnosti socialnega značaja na železnicah in ladjih v državni eksplotaciji, izločitveni katastralne občine Mršča vas iz območja davčne uprave v Mokronogu in dodelitev k davčni upravi v Krškem, spremembe v stazeju državnih in banovinskih uslužbencev v območju dravske banovine in razne objave iz »Službenih novin«.

Zdaj vlada kvaliteta in zanesljivost! Zato zahtevate v vseh lekarneh in drogerijah ter boljših parfumerijah in trgovinah s san. predmeti po vsem svetu najbolj znano znamko »OLLA«!

Dokazano je, da ni nič boljšega od »OLLA«. Dokaz temu je poraba »OLLA«, ki nadkrije porabo vseh znank, ki oglašajo po vsej državi.

40-letne specjalne izkušnje.

Amerikanski patent št. 1959701

Sterilizirana pri 130°

6 tovarn koncerina v raznih kulturnih državah. Preskušena večletna trpežnost in uporabi. Samo nekoliko par več, prije Vaše zdravje varno zaščiteno

Zivalske kužne bolezni v dravski banovini. Po stanju z dne 25. t. m. je bila v dravski banovini svinjska kuga na 25 dvorcih, svinjska rdečica na 6, kuga čebeline zalege na 2, mehurčasti izpuščaj na 4, šuštavec, vrančeni prisad in garje pa vsaka na enem.

Za mrtve proglašeni. Okrožno sodišče v Ljubljani je uvelodilo postopanje, da se proglaše za mrtve posestnikov sin iz Godiča Martin Rems, posestnik iz Zgor. Dupelj Franc Kuhar, ključavnica iz Sp. Kašija Ciril Roš, uradnik iz Ljubljane Karel Polič in posestnik iz Podcerkeve France Hace.

Velik sportni stadion na Primorju. Minister za telesno vzgojo naroda dr. Mišetić se je mudil včeraj v Splitu, kjer je izjavil, da bo dal na razpolago 20 milijonov din za zgraditev velikega sportnega stadiona v Splitu.

Mislite se sedaj na avtoizlete v Italijo: Gorica-Triest Padova-Benetke, 2 do 4 dneve. 7. in 16. aprila. Brezplačna navodila pošle na zahtevo »Družište, Ljubljana, Sv. Petra naslo 17.

Vedno več nemških letoviščarov v naši državi. Iz Nemčije prihaja k nam vedno več nemških izdelovalcev. Posebno mnogo Nemcov prihaja letos v Dalmacijo in vse kaže, da bodo po številu med letoviščari letos na prvem mestu. Turistična sezona se je še prilepa, pa je v Dalmaciji od dne do dne več Nemcov. Mnogo jih prihaja z avtobusom. V torku prispeta iz Nemčije zopet dva avtobusa z izdelovalcem.

Za Veliko noč avtoizlet; v Graz. Trst in Beograd. Prijava sprejema izletna pisarna M. Okava, Ljubljana, hotel Sion, telefoni 36-45. Vhod iz Prešernove ulice.

Esperantsko društvo Zelena zvezda nas v zvezi z notico o razpustu Kluba esperantistov naprosto za ugotovitev, da je »Zelena zvezda« strogo nepolitična organizacija in da Damjan Vahen ni niti njen član, niti njen idejni vodja.

Cerkvena tatvina. Glasom radiograma zagrebške policije je bilo vlonjeno v župno cerkev v Marija Bistrici. Vlomilci so odnesli 2 zlata kroša, posuti z dragulji, zlato ovratno verižico, tabernakel iz mesta in dva srebrna poslikana kelija. Skoda je ogromna, ni pa se povsem ugotovljena.

KINO SLOGA, tel. 27-30
Danes premijera

LJUBEZEN GEE SVOJA POTA
Olga Čehova, Karl Ludvik Diehl,
Karin Hardt

Vreme. Vremenska napovedi pravi, da bo deloma oblačno, zmerino toplo vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Mariboru 24.9. v Ljubljani 24.2. v Zagrebu in Sarajevu 24, v Beogradu 22, v Splitu 19. Davi je kazal barometer v Ljubljani 76.7, temperatura je znašala 8.

Z možnarjem se je ustrelil. Na čuden način si je končal včeraj ponoči v Zagrebu življenje 28 letnega vrtnarskega pomočnika Ivan Šušković. Legel je na postelje in se ustrelil z možnarjem, ki ga rabijo vrtnarji za straženje tativ. Zjutraj so ga našli mrtvega. Kaj je pognoval fanti v smrt ni znano, vse pa kaže, da je obupal nad življenjem zaradi nesrečne ljubezni.

Srca ima na desni strani. V Šibeniku živi Rade Stošić, ki ima srce na desni strani. Mož pravi, da tega ni vedel, dokler ni prišel k vojakom. Ker so morali nekega dne močno tektati mu je jelo srce silno utripati. Tedaj je začutil, da ima srce na desni strani. Drugače je pa razvit normalno. Ker je to pripovedoval novinarjem okrog 1. aprila, ni izključeno, da jih je potegnil.

Student ustrelil kmečko dekle. V vasi Jabolke bližu Nikšića se je odigrala v sredo pretresljiva ljubavna tragedija. Slušatelj pravne fakultete v Beogradu Nikolaj Balajčić je ubil kmečko dekle Višavosko Matković. Student je bil zaljubljen v Vidosavo, toda njegovi starši s tem niso bili zadovoljni. Vidosavini starši so premožni in zato je imelo dekle v vasi mnogo snubavcev. Ker se ni hotela sestaviti z zaljubljenim študentom, je vzel fant puško in jo ustrelil.

Iz Ljubljane

Sironačni otroci na gledališčem odrzu. Otroci ljudske šole v Mostah bodo nastopili drevi ob 20. na gledališčem odrzu. Vprizerna bo ljubka otroška igrica »Dušice«, ki jo je napisala bivša učiteljica ga. Marija Hötzl-Lehrmannova. Prizori se gode deloma na naši lepi Golici, deloma pa v mestu. Igra ima sest dejanj in seže človeku globoko v srcu. Na gledališčem odrzu nastopijo v tej ljubki igriči večinoma siromašni otroci iz kletnih stanovanj. Vpravato zato obisk toplo priporočamo. Pokažimo marljivim siromašnim otrokom, da cenimo njihov trud.

Umrli se v Ljubljani ob 25. do 31. marca: Spreitzer Franc, 44 let, sin posestnika, Lavtičar Franja, roj. Pesjak, 65 let, vdončna ministrica, Tomančič Jože, 79 let, ročni delavec, Maček Anton, 66 let, ročni delavec, Jesenko Marjan, 18 let, dijak, Gošč Marija, 79 let, vdonca sodna uslužbeneca, Zagorec Ursula, 87 let, služkinja, Solar Magdalena, roj. Čimperman, 66 let, žena uslužbenega pomočnika, Klančnik Janez, 88 let, obč. ubogi, Grum Marija, roj. Lipoglavšek, 76 let, žena mest. delavca, Valenčič Ivana, roj. Černe, 87 let, zasebnica, Kette Anton, 77 let, klučavnica mojster, Privšek Albin, 35 let, delavec, Žužek Marija, roj. Dobnič, 81 let, vdonca sodna nadsvetnačka v p. Žitnik Marija, 2 leti, 4 mesece, hčerka strojnegata staveca, Mekinc Franc, 39 let, sin posestnika, Koncan Janez, 2 dni, sin trg. poslovodje, Mikar Ivan, 41 let, delavec, Pavlič Bojan, 26 let, abs. jurist, Warto Karl, 56 let, uradnik pivovarne Union. V ljubljanski bolnici umrl: Dovjak Ivana, 8 mesecev, hči delavca, Flajnik Josko, 1 mesec, sin posrestnika, Stepanja vas, Kotar Terezija, roj. Brezar, 43 let, žena tlakar, pomočnika, Starin Franciška, roj. Hribar, 37 let, žena mestne služiteljice, Tomazič Marija, 16 let, hči letniškega pažnika, Kovačevič Marija, 7 let, hči delavca, Kočevje, Miklavčič Cirila, 23 dni, hči božerja, Markl Anton, 31 let, čevljarski mojster, Zidan most, Keše Kristina, roj. Štremlj, 61 let, žena vpok. zavodnega drž. žel. Mali Pavla, roj. Berčič, 54 let, postrežnica, Mlakar Ana, 3 mesecev, hči služkinje, Loke pri Trbovljah, Bokal Helena, 64 let, žena preuzitkarja, Sv. Planina pri Trbovljah, Barbo Franc, 36 let, posestnik, Toplice pri Novem mestu, Juršič Franc, 26 let, pekarski pomočnik, Vrhnik, Žerjav Maka, 25 let, strojnik, Radovanovič Amalija, 36 let, žena orožnika, Dobrepolje, Kos Alojzija, 58 let, žena posestnika, Porezen, obč. Sorica pri Skofiji Luki.

lj Sokolsko gledališče Ljubljana. Vrprizori v soboto in nedeljo obkrožati točno ob 20.15. uri z včeraj komedijo »Postriček« (Scam polo) v režiji br. Battelinija. Sodelujejo Thalerjeva, Pirnatova, Suligojeva, Lavrič, Pajk, Gašič, Demšar. Vljudno vabljeni!

lj Sočanom, prijeteljem in vsem obiskovalcem predavanje nazajna »Sočac«, da bodo imeli zopet priliko poslušati v soboto 2. aprila ob 9. uri z včeraj v salonu pri »Levcu«, odličnega predavatelja g. dr. Branka Vrčena, ki bo govoril po glavnih smereh mednarodnega razvoja. Predavatelj bo v poljudni otliki pojasmil, kateri so v sedanjem zapletenu mednarodnem razvoju glavnih činitelj, ki počasni in vsega čim bolj posredno vplivajo na razvoj mednarodne politike. Predavatelj želi že posebni pojaznosti v tem se konkretno kaže takozvana mednarodna komplikacije naših dñ. Ker je to zelo aktualno predavanje predzadnjem v tej sezonji, pričakujemo vsestranskega in obilnega obiskovanja.

lj Sočanom, prijeteljem in vsem obiskovalcem predavanje nazajna »Sočac«, da bodo imeli zopet priliko poslušati v soboto 2. aprila ob 9. uri z včeraj v salonu pri »Levcu«, odličnega predavatelja g. dr. Branka Vrčena, ki bo govoril po glavnih smereh mednarodnega razvoja. Predavatelj bo v poljudni otliki pojasmil, kateri so v sedanjem zapletenu mednarodnem razvoju glavnih činitelj, ki počasni in vsega čim bolj posredno vplivajo na razvoj mednarodne politike. Predavatelj želi že posebni pojaznosti v tem se konkretno kaže takozvana mednarodna komplikacija naših dñ. Ker je to zelo aktualno predavanje predzadnjem v tej sezonji, pričakujemo vsestranskega in obilnega obiskovanja.

lj Geografsko društvo na univerzi v Ljubljani vabi svoje člane na redni občni zbor, ki bo 4. aprila ob 17. v Geografskem institutu univerze. V primeru nesklapnosti, bo občni zbor eno uro kasneje. — Odbor

lj Na progi Ljubljana-Sv. Jakob-Dolsko je ob nedeljah v prazničnih ukinjenih avtobusnih vezeh z odhodom ob 8. uri zjutraj iz Ljubljane, ter z odhodom ob 12. uri iz Dolske.

lj Filozofska društvo v Ljutljani javlja, da bo njegov 3. redni občni zbor v soboto, 9. aprila ob 6. uri zveter v filoz. seminarju na univerzi. Dnevni red: 1. Citanje zapisnika. 2. Poročilo predsednika. 3. Poročila obornikov. 4. Volitev odbora. 5. Semestorski predlogi. 6. Slučajnosti.

lj V 10. zvezek, kolikor je trajala razstava slikarjev Maleša, Mušiča in Slovaka Galanđe, je obiskalo Jakopicev paviljon nad 1000 oseb. Juži ob 11. bo na razstavi strokovno vodstvo (prof. Stane Kregar), nakar se razstava zvečer definitivno zaključi.

lj Automobil in plez. Šoferska prireditve s plesom se bo vršila v soboto 2. t. m. ob 12. uri zveter v Delavški zbornici. Gostje bodo deležni lepih daril in dobitkov. Kdo bo postal lastnik avtomobila? Morda vi? Pogoj je, da pride na prireditve! Avto je razstavljen pri tvrdki na Poljanskem cesti.

lj Volan!

lj Pevski zbor Ljubljanska krogovača Zvona nam bo podal obračun svojega dela v žimski sezoni pevskih vaj na svojem koncertu v petek, dan 8. t. m. v veliki Filharmonični dvorani. Njegov zborovodja g. Dore Matul je mesece pripravljal spored najrajknejših del iz vseh treh naših literatur in s tem sporedom stopi pred javnost, da vidi smotorno in intenzivno del Ljubljanskega Zvona. Zato že danes opozarjam na koncert, ki bo po sestavni sporeda, kakor tudi po izvedbi zelo zanimiv. Podrotini spored in vstopnice se dobre v knjigarni Glasbene Matice.

lj Za koncert Ljubljanskega kvarteta, pri katerem bo sodelovalo tudi pianista Zora Zarnikova v klavirskem kvintetu. Cesarev Franček je dala na razpolago klavirski kvintet Ljubljanske Filharmonije. Koncert se vrši v ponedeljek, 4. t. m. ob 20. uri v veliki Filharmonični dvorani.

Salon FRIZERSKI GODINA
Sv. Petra c. 3 JOZE

lj Patrik pripravlja poseben vlek in s tem izlet v Postojnsko jame. Izlet je določen na velikonočni ponedeljek, dne 18. t. m. in je izduzen s koncertom pevskega zborja Glasbene Matice ljubljanske v Postojnski jami. Prijava oprejamo vse biljetarnice Putnika do 10. t. m. Izlet stane skupno 75 din, t. j. vožnja in nazaj, vstop v sklepni letnik.

lj Na včerajno nedeljo ob 10. aprila se bo vršila akademija podmladkova Rdečega krila v veliki filharmonični dvorani. Začetek točno ob 10.30 dopoldne. Program akademije je zelo pesten. Nastopili bodo najmlajši podmladki iz ljubljanskih prizorišč in deklamacijami, kakor tudi podmladki iz meščanskih v srednjih sol z resnimi točkami. Tudi Rancigajevje male harmonikarje boste slišali na dan. Cenjeno občinstvo, zlasti starši, opozarjam na to prireditve. Vstopnina zelo nizka. Vstopnice se dobre v Matični knjigarni. Ne zamude.

lj Tri znamenja dela komorne literature. Otroci ljudske šole v Mostah bodo nastopili drevi ob 20. na gledališčem odrzu. Vprizerna bo ljubka otroška igrica »Dušice«, ki jo je napisala bivša učiteljica ga. Marija Hötzl-Lehrmannova. Prizori se gode deloma na naši lepi Golici, deloma pa v mestu. Igra ima sest dejanj in seže človeku globoko v srcu. Na gledališčem odrzu nastopajo v tej ljubki igriči večinoma siromašni otroci iz kletnih stanovanj. Vpravito zato obisk toplo priporočamo. Pokažimo marljivim siromašnim otrokom, da cenimo njihov trud.

lj Umrl na Ljubljani ob 25. do 31. marca: Spreitzer Franc, 44 let, sin posestnika, Lavtičar Franja, roj. Pesjak, 65 let, vdončna ministrica, Tomančič Jože, 79 let, ročni delavec, Maček Anton, 66 let, ročni delavec, Jesenko Marjan, 18 let, dijak, Gošč Marija, 79 let, vdonca sodna uslužbeneca, Zagorec Ursula, 87 let, služkinja, Solar Magdalena, roj. Čimperman, 66 let, žena uslužbenega pomočnika, Klančnik Janez, 88 let, obč.

Ali bodo nazidali palačo OUZD?

Sanacija našega socialnega zavarovanja je nujno potrebna

Ljubljana, 2. aprila

Te dni so bile objavljene številke o poslovanju našega Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, a le redki citatele so najbrž opazili, da je bila v teh številkah izražena kriza našega socialnega zavarovanja ter da grozi resna nevarnost večjega deficitu ob koncu sedanjega poslovnega leta. Kriza pa nima le začasnega značaja, ta njeni pojavi bude tem resnejši skrbi. Vprašanje sanacije socialnega zavarovanja je postalno neodložljivo, na kar je treba zdaj neprestano opozarjati vse, ki lahko odločajo v tem pogledu, predvsem državne oblasti.

STARO POSLOPJE OUZD PRETEŠNO

Kmalu po prevratuh se je pokazala nujna potreba, da Ljubljana dobi primerno poslopje za OUZD. Že l. 1921 so bili izdelani prvi načrti; poslopje je bilo projektirano mnogo večje od sedanjega in zavzelo bi tudi zemljišče, kjer zdaj stoji poslopje Delevske zbornice. Zaradi novega zakona o socialnem zavarovanju so se stavbna dela zavlekla. Novi zakon je stopil v veljavo l. 1922. Pozneje so bili izdelani drugi načrti; poslopje je bilo projektirano v znatno manjšem obsegu. L. 1925 so bila stavbna dela končana in urad se je vseili v novo poslopje.

Tedaj je bilo poslopje še dovolj prostorno in vse drugo nadstropje je bilo določeno za stanovanja kot rezerva za poznejše razširjanje uradnih prostorov. L. 1925 je OUZD strel le 72.808 zavarovancev in zato tudi še ni potreboval toliko uradnih prostorov kakor zadnja leta. L. 1931 je stevilo zavarovancev že preseglo 100.000 (v mesecu največje zaposlitve, povprečno jih je pa bilo nekaj manj). Lani je znašalo povprečno število zavarovancev 94.495; naraslo je za 85.782 zavarovancev. Toda delu urada se je povečalo še tem bolj zaradi novih socialnih reform, predvsem zaradi uvedbe invalidskega in starostnega zavarovanja. Zdaj uradu že primanjkuje prostor. V poslopju so zdaj samo še tri stanovanja, ki ne zavzemajo mnogo prostora in bi ne bilo bistveno pomagano, če bi njivno prostoro prepustili uradu. Za invalidske in starostne zavarovanje so zavzeli dvorano, ki sploh ne bo več uporabna za priedelite, tečaje in razstave, dokler ne bo poslopje razširjeno. Tako ima zdaj Ljubljana še dvorano manj. V tej dvorani je urad nameraval urediti stalno higienično razstavo — za njo zdaj ni drugje prostora kakor po hodnikih — a se je moral odrediti lepe zamisli. Če pomislimo, da bodo po rebe urada čedalje večje, sprevidimo, da bi bilo treba čim prej povečati poslopje. V programu je nazidava tretje nadstropje.

TEZAVE ZARADI UVEDBE STAROSTNEGA ZAVAROVANJA

Z uvedbo invalidskega in starostnega zavarovanja je bilo okrožnemu uradu naloženo izredno mnogo novega dela, predvsem zaradi evidence zavarovancev po takratnih listih. Evidence in registre morajo voditi še posebej za centralo. Zaradi izredno komplikiranih zahtev bi moral biti število osebj na uvedbi nove zavarovalne panoge povečano najmanj za 10%, sme pa biti le za 5%. Poslovanje našega okrožnega urada je tako racionalizirano, da pri nas odpade najmanj osebja na število zavarovancev. Z uvedbo invalidskega in starostnega zavarovanja odpade na 500 zavarovancev en uslužbenec. Zato so tudi upravnih stroški nizki (15%), znašajo le 80 din na zavarovanca.

Varičevati torej ni mogoče še bolj. Dodatkov pa tudi ni mogoče zvišati, ko že itak z vsemi napori vzdržujejo proračunsko ravnotežje. Lani je bil urad že za 50.000 din deficit — ta deficit se jim bo sicer še najbrž posrečilo zmanjšati — kar dokazuje, da ne more več računati z nobenimi novimi izdatki. Zato se ne morejo odločiti za nazidavo poslopje.

ZAKAJ NISO ZIDALI VECJEGA POSLOPJA?

Ze tedaj, ko so zidali poslopje OUZD na Miklošičeve cesti, so nekateri napovedovali, da se jin bo kmalu maščeval, ker ne zidajo večje palače. Tudi zdaj mnogi govorijo, da je bilo nepremišljeno zidati tako majhno poslopje; sklicujejo se, da je denar, ki je bil zbran pri nas, bil porabljen drugje. Najbrž ne vedo ali nočajo vedeti, da mora naš OUZD odpeljati visoke anuitete za amortizacijo poslopja, ki je veljalo 16 milijonov din. Za osnovno je vzeta takoj visoka vsota zaradi inflacije, ki je nastopila, ko so zidali. Poslopje je vredno le približno polovic toliko, morda samo 7 milijonov din ter je velika krivica, da mora delavsko zavarovanje trpeti zaradi inflacije. Obresti znašajo 7%, kar je pač mnogo preveč. Kaj bi bilo, ko bi tedaj zidali večje poslopje? Nedvomno bi ga ne mogli amortizirati in vse zavarovanje bi bilo še v ostrejsi krizi kakor zdaj.

Klubund:

Jockey

Zaključek konjskih dirk je bil izredno zanimiv in nepričakovani. Ko je »Imperator« vodil prav do sto metrov pred ciljem in se je zdela zmaga zavojljena, se je naenkrat pognala naprej »Atalanta«, drveca na četrtem mestu in švignila je skozi cilj v lahkom galopu, navidez prostem vsake utrujenosti, za celo konjsko dolžino pred »Imperatorm«. Vseh se je polastilo razburjenje, množica se je gnetila, jockeyi so poskakali s konj. Toda še predno so mogli jockeya Hasleya, ki je jahal »Atalanta«, dvigniti iz sedla, se je jela kobilu vzpenjati na zadnje noge in vrgla ga je, onemoglega, na rušo. Padel je tako nesrečno, da se mu je zapletil količ v prsi, jockey se je onesvestil.

Takoj so poslali po zdravniku, po reševalce, vedno bolj proseče in obupano je prihajalo iz bolničnih ustime. Teden dni se je boril jockey v silnih bolečinah s smrtnjo. Bil je težko ranjen na pljučih, bljuval je kri. Noč za nočjo je prebedel strežnik ob nje-

NAZIDAVA BI VELJALA SAMO MILIJON DIN

Ceprav bi nazidava tretjega nadstropja veljala »samoc« okrog milijon din, se vendar ne morejo odločiti za njo. Za amortizacijo bi morali plačevati na leto po 70.000 din, lok je pa že zdaj napet do skrajnosti: zavarovanje ne prenese več nobene obremenitve. Okrožni urad je predlagal osrednjemu uradu, naj bi vzel v svoj investicijski program nazidavo ljubljanskega poslopja, kar je pa osrednji urad odbil. V sedanjih razmerah se OUZD tudi ne more mnogo potegovati za zidanje.

NAJNUJNEŠA JE SANACIJA

Najnujnješa je sanacija socialnega zavarovanja in še potem po tudi naš urad lahko začel razširjati o novih investicijah. Tudi v Celju bi naš urad moral investirati znatno vsoto za stavbna dela. Celjska ekspozitura ima zelo slabe prostore in zahteva po novem postopju, ki je upravičena tudi zato, če upoštevamo, da je v samem Celju okrog 5.000 zavarovancev, med tem ko jih spada pod ekspozituro okrog 14.000.

Potreba po sanaciji socialnega zavarovanja je postala vprav neodložljiva, če se sploh hočejo izogniti katastrofe. Upoštevati moramo predvsem, da je nosilec nezgodnega zavarovanja osrednji urad ter da je panoga nezgodnega zavarovanja zelo favorizirana. Okrožni urad prejema premajhno odškodnino za delo, ki ga vodi za to zavarovanje. Med tem ko bolniška panoga zavarovanja, čigar nosilec je OUZD, živi tako rekoč iz rok v usta, ter zahteva večji rizik, nezgodno zavarovanje ne potrebuje vedno popolnega kritija za izplačevanje na dej — ker jih izplačuje v daljši dobi — in bi zato tudi lažje preneslo obremenitve. Tega pa žal ne upoštevajo na pristojnih mestih in okrožnih uradu so zelo prizadeti. Bolniško zavarovanje ima izredno velike izdatke za izplačevanje hranar in zdravniških stroškov itd.; posebno za bolniške, ki so botni le po nekaj dni. Pri nas je uvedena relativna karenca za zavarovanje, to se pravi, da imajo takoj pravico do zdravniške pomoči, med tem ko je n. pr. na češkoslovansku uvedena absolutna karenca. Izkazalo se je nujno potrebno, da se tudi pri nas uvede primerarna karenca doba, s čimer bo v veliki meri onemogočeno izkriščanje socialnega zavarovanja.

Treba bi bilo še mnogo drugih reform. V dokaz, kako neugodno je bolniška panoga zavarovanja, naj navedemo le, da je na nezgodno zavarovanje odpadlo lani 0,516% zdravniških stroškov, kar znaša 250.155 din, med tem so vsi zdravniški stroški znašali 5.570.823 din. Razen tega, da je nezgodna panoga zavarovanja favorizirana na riziko okrožnih uradov, pa mora socialno zavarovanje prevzemati čedalje večja bremena in ne uživa od države nobenih ugodnosti. Naj omenimo kot značilen primer, da je bila okrožnim uradom odvetra poštinska prostost, nadalje, da morajo plačevati celo pridobitno od svojih kopališč in dan državne bolnice računaju posebno visoko stroške za zdravljene zavarovancev, da morajo okrožni uradi prevzemati vse stroške za zdravljene nalezljivih bolezni in za oblastne zdravstvene izolacije, da je bil po novem finančnem zakonom ustavovljen sanitetni fond ter bodo okrožni uradi morali plačevati vanj dinar za vsakega zavarovanca itd. Samo po sebi se razume, da se morajo posledice vsega tega kazati

v zavarovanju samem na škodo zavarovanca. Marsikat bi lahko izboljšali, n. pr. podajali podporo dobro bolničnikom z dolgotrajnimi boleznimi, izpopolnili zdravstveno zaščito vajencev, kar bi se bilo posebno potrebno, nudili bi sanatorijsko zdravljenje tudi svojcem itd. Tako pa grozi nevarnost pasive, posledica pasivnosti pa je redukcija podporne dobe od enega leta na pol leta.

Zahteve po sanaciji socialnega zavarovanja torej ne narekuje prazen strah, temveč resna nevarnost, ki se ji moramo vsekakor izogniti. Socialno zavarovanje je treba prej sanirati, dokler se ni prepozno, za kar mora tudi država žrtvovati, kar je dolžna. Odpraviti je treba vse nedostike, ki so se pokazali v socialnem zavarovanju zlasti zadnja leta. Vsekakor bo treba rešiti vprašanje malomarnega plačevanja premij, da ne bodo nastale še hujše komplikacije zaradi odpisa neiztirljivih prispevkov.

Pri sanaciji socialnega zavarovanja lahko pomaga tudi časopis s svojo moralno podporo; njegova dolžnost je predvsem, da zbuli v javnosti razumevanje za najpomembnejšo socialno ustavo, saj se njen vpliv kaže dobrodejno (dokler lahko opravlja svoje naloge) v vsem socialnem in gospodarskem življenju.

Izpred obrtnega sodišča

VAŽNEJSI POSLI

Po § 343 obr. zakona obrtno sodišče ne sodi o sporih med delodajalcem in omenjeno osebjem, ki opravlja važnejše posle; takti spori se obravnava pred rednim sodiščem. Zakon ne pove, kaj so važni posli; zato mora sodišče po svobodnem prepricaju upoštevajo vse okolnosti odločiti o tem. Dinnikarski pomočnik France je tožil mojstra za plačilo 10.441 din. Navajal je, da je bil prvočno navaden dinnikarski pomočnik, potem sta z mojstrom sklenila pisno pogodbo, s katere je mojster postavil Franceta za poslodajnika, ki je imel pravico nadzorovati vse druge pomočnike in tudi pravico kasirati denar. Za to pa je Francetu odpadla tedenska plača, pač pa sta se z mojstrom dogovorila, da bo France prejemal polovico pavašla, ki ga dobri mojster za omstajanje dinnikov in polovico za omstajanje štednikov. Pogodba je bila sklenjena na 6 mesecev. Po preteku 3 mesecev pa je mojster odstupil Francetu in takor zaatrjuje, brez zakonitega razloga. Za to je tožil za omi dohodek, katerega bi bil dobil za ostale 3 mesece, za katere je pogodba še veljavna. Obrtno sodišče je reklo, da za razsojega tega spora ni pristojno Razen tega pa slej iz pogodbe je namreč razvidno, da je bil France pri toženju poslodajnik s pravico nadzorstva nad vsem delom in drugimi pomočniki in da je imel pravico tudi denar kasirati. Sodišče je smatralo, da so bili posli, katere je France opravljala, važni. Za razpravljanje in razsojitev takih spornih po obrtno sodišče po dolgočila: zakona ni pristojno Razen tega pa slej iz pogodbe, da France ni bil pomočnik, mar več mojstrov državnik; obrtno sodišče pa razpravlja samo o sporih med delodajalcem in njihovimi pomočniki.

KOČLJAZI NE SPADAJO POD ZAKON O ZAŠČITI DELAVCEV

Po § 10 zak. o zaščiti delavcev morajo lastniki pojeti za vsako prekočeno delo plačevati pomočnemu osebju najmanj 50% povisja na normalno mezzo. Po § 3 t. z. odločila minister za socialno politiko, kdo naj se v spornih primerih steje med pomočno oseboje. Na podlagi tega zakonskega določila je minister za socialno politiko in narodno zdravje dne 19. maja 1931 odločil, da se ne smatrajo vratarji, čuvaji, služabniki, kocjari, kocijari, kocijski hlapci, postrežniki, kuharji, ki so najeti za izvrševanje pomočnih poslov pri

obrnih, industrijskih, trgovskih prometnih in njih podobnih podjetjih, za pomočno osebje po zakonu o zaščiti delavcev glede odzdrži o delovnem času, ker te osebe nimajo neposredne zvezne z organiziranim delom podjetja.

Valentin je bil zaposlen v tovarniškem podjetju, kjer je veljal 8 urni delavnik in so tovarniški delavci resnično samo toliko časa delali. Valentino do pa je obstajalo v tem, da je oskrboval par konj ter živali vozi blago na kolodvor. To je delal tudi ob nedeljah in praznikih. Imel je 406 din plača na teden in je bil v službi 7 let. Po izstopu iz službe je izločeval odškodnino za 151 nedelj, v katerih je opravil 105 nadur in izdelal 6342 din. Tožbo je opiral na to, da je tedenska mezza veljala le za delo ob delavcih, dočim mora biti delo ob nedeljah nagrajen s 50% povisjo. Sodišče je tožbeni zahtev zavrnilo z utemeljivijo: Nedeljsko delo, ki ga opravil, je sicer smatralo za nadurno delo, ki mora biti pomočnemu osebju v obrti plačano s 50% povisjo; toda Valentini je bil v tovarniškem podjetju kocjari, ki po prej navedeni ministeriji odstrani nima pravice do odškodnine za nadurno delo. Prizivno sodišče je potrdilo to sodbo.

Zanimivo predavanje

Kranj, 1. aprila

V soboto zvečer je v gimnaziji pod okriljem »Ljudske univerze« predaval g. prof. Edvard Kocbek o problemu malega naroda. Svoje predavanje je nastopil na zgodovino baskovskega naroda, ki je v španski državljanski vojni doživel tako kruto usodo kot majhen narod na zelo izpostavljeni geografski točki in v tem pogledu je primerjal Baske s Slovenci. Predavanje je predvsem obiskovalo baskovskega naroda in politično podprtih podatkov, da so Baski narod, ki je najstarejši v Evropi, naseljen na tem prostoru preko 2000 let, pred prihodom Rimljancev v Španijo. Vseskozi pa se je moral boriti za svojo svobodo in demokratična načela. Baskovska dežela pod Pirineji se je delila na 6 pokrajin, od katerih sta se dve poznejše priključili Franciji, Baski so odibili vse navale različnih narodov za časa preseljevanja, pozneje so se bojevali z Mavri in Arabci, vselej pa so ohranili svojo svobodo in narodno zavest. Osnova njihove organizacije je bila družina, (podobno pri Slovencih) iz katerih so se sestavljale občine. Ceprav so bili Baski veren, naravnost pobožen narod, je narodna zavest prevladovala verski vpliv.

V srednjem veku, ko so baskovske pokrajine prisile pod oblast kastiljskih glavarjev, so Baski mnogo prispomogli k ustanovitvi španskega imperija, tako posamezniki, kot narod in celota. Baski so dali večino mornarjev pri odprtju novih vojnih dežel, zavojevali in kolonizirali so južno Ameriko, Baski so bili narod ribičev, pastirjev in kmetov, njihov jezik, navade, řege, ples je bil še v tem prostoru rekorde. Običajno pa je bil sledil na velezanimivo snov naravnosti, rekorde in celo iz najinteligentnejših slojev. Za svoje predavanje je prof. g. Kocbek željal viharno odobravanje in toplo priznanje. Pohvala pa gre tudi »Ljudski univerzi«, ki je priredila tako lep večer.

Napravite red!

Ljubljana, 2. aprila

S tem dopisom želimo opozoriti merodajne cincelite, da na Kodeljevem ob cesti ob Ljubljani tja proti Salezijanskemu mladinskemu domu preti nevarnost voznišča in nepriljubljenih držav. Predavanje je bilo podano zelo informativno, izčrpno in zavzetno, lepo stilizirano, z jasno diktijo. Morda se je predavatelj g. Kocbek nekoliko preveč pomislil pri starejši zgodovini in premalo obširno opisal dogodke zadnjih dveh let. Obisk večera je bil glede na velezanimivo snov naravnosti rekorde in celo iz najinteligentnejših slojev. Za svoje predavanje je prof. g. Kocbek željal viharno odobravanje in toplo priznanje. Pohvala pa gre tudi »Ljudski univerzi«, ki je priredila tako lep večer.

Tako nesrečno naključje, ki da danes se na popolnoma pojasnilo, smo imeli baš na tem mestu pred štirimi leti. Ko so se takrat cigani pobili, je eden izmed njih med tepežem zdrknil po tej strni drugi naravnost v Ljubljano, in so ga drugo jutro našli utopljenega ob kraju Ljubljane. Po tem primeru se da sklepati, da je nujno potrebna ograja

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklici, izjave beseda 5 din
davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti
znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Najmanjši znesek 5 din
Beseda 50 par, davek posebej.

DOUK

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 5 din

VINA ČEZ ULICO

Namizno belo	lit. Din	8.-
Srbska ružica	€ €	8.-
Srbska črnina	€ €	9.-
Cviček	€ €	9.-
Rizling	€ €	9.-
Ruiandec	€ €	12.-
Mosancgar sladki	€ €	4.-
Zganje:		
Tropinovec	€ €	24.-
Slivovka	€ €	28.-
Hruševac	€ €	28.-
Klekučavača	€ €	30.-
Brinjevec	€ €	32.-
Pri večjem odjemu primeren popust. Se priporoča Buffete S. J. Jeraj, Ljubljana, Sv. Pe- tra cesta 38.		747

STROJEVSKI POUK

Večerni tečaj za začetnike in
izvežbanje. Dva oddelka — od
pot 7. do 8. in od pol 8. do 9.
zvečer. Najmodernejsa strojev-
pisnica, na razpolago 25 naj-
različnejših pisalnih strojev.
— Vpisovanje dnevno od 1/2 do 8.
zvečer. Solntna najnijačja. Priče-
tek pouka 4. aprila. Tečaji 2 do 4
mesece. Christofov učni zavod
Domobranska cesta 15.

SOFERSKA SOLA

L. Gaberščik, bivši komisar za
šferske izpite, Ljubljana, Ko-
lodvorska 43, tel. 28-28. 908

STANOVANJA

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 5 din

ZDRAVJE

s pomočjo zdravilnih svojstev rastlin z uporabo »HERSAN
CAJA«, mešanice zdravilnih zelišč po predpisu doktorja
R. W. Pearsona šef-zdravnika v Bengaliji (Angleška
Indija).

Z dolgoletnimi izkušnjami je ugotovljena vrednost
»HERSAN CAJA« in to z nedvomnim uspehom pri obo-
lenjih: poapnenju arterij, bolezni krvnega obtoka, ženskih
boleznih, bolezni zaradi menstruacije (mene), migreni,
revmatizmu, ledvičnih bolezni, bolezni jeter, želodčnih
motnjah, hemoroidih, zapeki, otrovanju, protinu, črevesnih
boleznih, splošni in prenagli odebilitvi ter proti zgagi. —
»HERSAN CAJ« se dobiva samo v originalnih zavitkih.

Reg. S. br. 14001/1935.

Ravnateljstvo in uradništvo PIVOVARNE UNION
naznana žalostno vest, da je umrl dolgoletni uradnik oz.
kolega gospod

Karol Warto

V preminulem smo izgubili vestnega in marljivega
uradnika oz. kolega in ga ohranimo v trajnem častnem
spominu.

Pokojnika spremimo k večnemu počitku danes v soboto
dne 2. aprila ob pol 16. uri z njegovega doma, Podjunska
ulica 6, na Evangelsko pokopališče.

Ljubljana, 1. aprila 1938.

Inserirajte v „Slov. Narodu“

NOVOTNY

nudi cenjenemu občinstvu dnevno sveže fino pecivo, dalje
veliko izbiro velikonočnih izdelkov iz čokolade za odrasle
in otroke. — Za obilen obisk se priporoča.

PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO

TRIBUNA F. BATJEI

JUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR.
Aleksandrova cesta 26

NAJBOLJŠA RADIJSKA REVIIA je

NAŠ VAL

SPOREDI evropskih radijskih postaj na vseh valovih,
roman, novela, modni pregled, novice iz radijskega sveta,
filmska smotra, nagradni natečaji.

UPRAVA: Ljubljana, Knafljeva ulica 5.
Mesečna naročnina samo 12.— dinarjev.

POSEST

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 5 din

RODRINSKO VILO
prodam ali dam v najem in
57 avrov posestva ob glavni cesti
Mesečna najemnina 100 do
200 din. ali prodam vse skupaj
za 35.000 din. ali na odpadilo.
Vselitev takoj. — Vila št. 4,
Jastrebcu, železniška postaja
Dravsko Središče, lastnik Vičar,
Zagreb, Nehajška 77. 927

FRIZER ZA DAME
IN GOSPODE
Borštnikov trg št. 4
(Rimska cesta)

Makulaturni papir

prodaja
uprava „Slovenskega Naroda“
Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5

ZALOŽBA »CESTA«

Ljubljana — Knafljeva ulica 5

Vam priporoča zanimivi knjigi

ZGODBE BREZ GROZE

Pjotr — Rasputin

Broširana knjiga 10.— din, v platno vezana
15.— din. Poština za vsako knjigo 1.— din.

Kupujte srečke v glavni kolekturi

državne razredne loterije »Vrelec sreček«

ALOJZIJ PLANINŠEK

LJUBLJANA, Beethovnova ulica 14 — Telefon 35-10

Strogo solidno poslovanje.

Vse naše inserente

in tiste, ki nam na oglašev v našem listu pošiljajo
pismene ponudbe, opozarjam, da smo na našem
poslovalnem podjetju manjši kapital. — Pismene ponudbe na
Kavčec (pri Pivki), Mestni trg 5
923

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej.

Najmanjši znesek 5 din

STALNO DELO

doma nudi delavljnim z malim
kapitalom Andrej Oset, Mari-
bor, Orožnova 6. 904

VISOK ZASLUŽEK

se nudi osebi, ki vloži v brez-
konkurenčno podjetje manjši ka-
pital. — Pismene ponudbe na
Kavčec (pri Pivki), Mestni trg 5
923

TAPETNIK

se sprejme. Wolfsova ul. 12. 939

in tiste, ki nam na oglašev v našem listu pošiljajo
pismene ponudbe, opozarjam, da smo na našem
poslovalnem podjetju manjši kapital. — Pismene ponudbe na
Kavčec (pri Pivki), Mestni trg 5
923